

פעולה לשבת – ויקץ

לערוב לאחינו בנפשותינו

1. נפתח את הפעולה בפעילות:

נחלק את השבט לחבורות קטנות – כמספר המדריכים הנוכחים בחדר. כל חבורה הולכת לעשות 'קפה דילמה' לוקחת מקרה אחד ודנה עליו עם עוגיות/שתיה וכיבוד קל.

נחלק כרטיסיות עם מקרים שונים, ונבקש מהחניכים להביא את דעתם בנושא – מה הם היו עושים?

מקרה ראשון – אמא ואחי

אמא שלך כועסת על אח שלך. כבר הרבה מאד זמן שהוא לא מתכוון למבחנים בבית הספר. הציונים שלו נמוכים ונראה שהוא מזלזל בלימודים. בגלל זה אמא שלך אסרה עליו לצאת מהבית להיפגש עם חברים היום.

אמא שלכם לא נמצאת בבית ואת/ה רואה שאח/יך מתכוון לצאת. הוא מסתכל עליך ואומר – "אני יוצא לחצי שעה עם חברים. אל תספרי לאמא, טוב?"

האם היית עושה משהו? מה נכון לעשות לדעתך?

מקרה שני – חברים בכתה

חברים בכתה מתלחשים – יש חבר בכתה שהוא קצת שונה מכולם. מדבר אחרת ומתלבש אחרת. ברור לך שהחברים מתלחשים עליו. הרבה פעמים גם צוחקים כשעוברים לידו.

החבר נראה ממש עצוב – קשה לו עם כל מה שקורה אבל אף אחד לא בא לשבת לידו, לעזור לו, וגם אף אחד לא אומר לחברים שצוחקים עליו מולו דיי.

האם היית עושה משהו? מה נכון לעשות לדעתך?

מקרה שלישי – פגישה ברחוב

את/ה הולך ברחוב ורואה ילד קטן (בן 6) שהולך לצד קורקינט ובוכה. נראה שאולי הוא נפל – ולכן הוא לא רוכב על הקורקינט. את/ה לא מכיר/ה אותו וגם קצת מפדח/ת לגשת אליו.

מצד שני הילד הולך ובוכה, ואולי צריך עזרה.

האם היית עושה משהו? מה נכון לעשות לדעתך?

2. דיון - נחזור לשבת במעגל כל השבט. נבקש נציג מכל קבוצה שיסביר את הדילמה ומה המחשבות שעלו במעגל.

נשאל כסיכום – האם כשאנחנו רואים משהו לא בסדר בסביבתנו אנחנו מתערבים או שאנחנו פשוט ממשיכים הלאה? דיברנו על כל מיני סיטואציות שדיי ברור מה נכון או מה לא נכון. האם כשברור לכם מה נכון לעשות אתם עושים אותו או לא?

3. לימוד על פרשת השבוע

בפרשת השבוע אנחנו מגיעים לשיא המתח בסיפור של יוסף והאחים. לאחר שהגביע נמצא אצל בנימין בתיק יוסף מכריז שרק בנימין יאסר וישאר במצרים ואילו האחים חופשיים ללכת. בנקודה הזאת האחים נבחנים – האם יתערבו לטובתו? הרי הם יודעים בוודאות שהוא לא גנב גביע מיוסף! מצד אחד – הסכנה ברורה. ברגע שיתפסו במצרים הם כנראה לא יצאו משם כל החיים. מצד שני – בנימין אחיהם הקטן בצרה! מה אתם הייתם עושים? נלמד את הקטע המצורף של הרב יותם הלפרין שנכתב במיוחד לעלון "דעות" לשבת.

4. סיכום – אנחנו כבר יודעים מה קורה בפרשת השבוע הבא – יהודה יעמוד ויתערב למען אחיו. גם אנחנו בעת הזאת

מבינים שבסוף היום – בטנק יושבים כל עם ישראל ביחד. חילוני לצד דתי וכולם מתערבים יחד למען עם ישראל. וגם אנחנו – לא צריכים לחכות עד שנהיה חיילים כדי להתערב אחד למען השני. גם במציאות שלנו אפשר לראות מה לא נכון ולנסות להתערב כדי שהמציאות תעבור תיקון, שלשכנינו, חברינו ומשפחתנו יהיה טוב יותר.

שבת שלום מחדר השאלות! לשאלות הערות ומחשבות על הפעולה – שלחו לנו הודעה באינסטגרם או בטיקטוק של חדר השאלות! יש לכם במקרה שאלה לא פתורה? על הפעולה, או בכללי? אנחנו כאן בשבילכם – גם בוואטספ! שלחו הודעה -02

לכאורה אנו יודעים את הסוף/ הרב יותם הלפרין

כל שנה אנו מסיימים את פרשת מקץ, כשהתרחשות בארמון פרעה נמצאת בשיאה. כל שנה מחדש אנו עוצרים בשיא המתח, ואמורים ללכת לסעוד את סעודת השבת כשאנחנו לכאורה לא יודעים מה קורה שם בשניות הבאות.

נזכיר את המצב: לאחר שגביעו של יוסף התגלה באמתחת בנימין, האחים באים לפני יוסף ונופלים לפניו ארצה. יהודה פותח בדברים ומכריז שכל האחים יהיו כעת עבדי יוסף, אך יוסף קוטע את דבריו ואומר לו שחלילה, רק בנימין (הגנב לכאורה) יהיה לעבד, ושאר האחים יחזרו לבית אביהם.

וקאט.

לו היינו תסריטאים של סדרה כנראה שגם אנחנו היינו בוחרים לעצור שם, באמצע שיח הענקים בין יוסף ליהודה, בדיוק באותו רגע שבו לא נוכל לעצור ונהיה מוכרחים לצפות גם בפרק הבא, ואם אפשר אז גם לדלג על ההקדמות והפתיח.

אבל למה אנו, שיודעים את המשך הסיפור וזוכרים כיצד ניגש יהודה אל יוסף בפרשה הבאה ומצליח לפתור את העניינים, עוצרים באמצע?

ייתכן שזהו הרושם שמחלקי הפרשות ביקשו להעביר לנו, שאנחנו לא אמורים באמת לדעת מה הולך לקרות.

בניגוד לטרגדיה היוונית בה הסוף ידוע מראש, התורה היא סיפור דרמטי, בו ניתנת לאדם הבחירה – בחירה בין טוב לרע, בחירה להצעיד את חייו בנתיב כזה או אחר. לא כל הבחירות זהות, לא כל הבחירות שוות במשקלן. ישנם רגעים בחייה של אומה, שגורלה מתנקז לבחירה אחת של אדם אחד, בנידון דידן – יהודה. מחלקי הפרשות בחרו לעצור בשיאה של הדרמה כדי שנעצור את הנשימה יחד איתם, הסיפור הזה היה יכול להסתיים אחרת. ואז ספר בראשית על כל פיצוליו וסכסוכי האחים שבו, היה יכול להיות אחרת.

באותה המידה בה ניגש יהודה והציע עצמו תחת אחיו הקטן, יכלו יהודה והאחים לנטוש את בנימין (את שמעון כבר עזבו בכלא מצרים בפעם הקודמת), לבחור לחזור ארצה ולטכס עצה מאוחר יותר או לנסות לשחרר את בנימין בכח. באותה מידה הם יכלו לבחור באפשרויות שונות ומרובות שיתכן שהיו מביאות לפיצול השבטים במצרים והרס משפחת ישראל שצועדת את צעדיה הראשונים.

כשאנו קוראים את פרשת מקץ, עלינו להרגיש את כובד המשקל המוטל על כתפי יהודה והאחים. עלינו להרגיש את תחושת האחריות הרת הגורל ששוררת בחדר באותם רגעים. ועלינו לשכוח לחלוטין שלכאורה אנו יודעים את הסוף, כי זה רק לכאורה.

עלינו לקרוא כך את הפרשה כיוון שרגעים כמו זה של יהודה ויוסף, יכולים לחזור. הדרמה של עמנו נמשכת ועוברת דרכנו, והחיים שלנו בארץ יכולים להכריע את הכף גם אלפי שנים קדימה.

המלחמה בה אנו נתונים כעת היא אולי רגע כזה, רגע אליו הגענו על סף מלחמת אחים מסיבות כאלה ואחרות. המלחמה הסיטה את האנרגיות כולן לכיוון של אחדות העם למען הניצחון, אך בעיות השורש שאיתן הגענו אל האסון עדיין זוקקות טיפול עמוק. וכדי לטפל בהן ולנצח במלחמה, עלינו להפנים את גודל האחריות שעל כתפינו. את גודל המשימה בשמירה על אחדות העם והמשפחה.

ברבות השנים פיצולי האומה כבר הביאונו לאבד עשרה שבטים. ברבות השנים פיצול האומה כבר הביאונו לאבד את מלכות החשמונאים, ולאחריה את בית מקדשנו. תכניותיו של ריבון העולמים נעלמות מאיתנו, אבל מודל יהודה צריך לעמוד לנגד עינינו. האחריות היא עלינו והבחירה בידינו, לערוב לאחינו בנפשותינו.